

TOTEM

Tidsskrift ved Religionsvidenskab,
Institut for Kultur og Samfund, Aarhus Universitet
Nummer 51, forår 2023
© Tidsskriftet og forfatterne, 2023

Orinigalsprogsopgave i klassisk arabisk

Kvindens stilling i Q4

Af stud. mag.

Anonym

Indhold

1. Indledning.....	2
2. Koranen	2
3. Sura 4, 1-10.....	3
3.1. Indledende formel.....	4
3.1.1. Āya 1.....	4
3.1.2. Āya 2.....	4
3.1.3. Āya 3.....	5
3.1.4. Āya 4.....	6
3.1.5. Āya 5.....	6
3.1.6. Āya 6.....	6
3.1.7. Āya 7.....	7
3.1.8. Āya 8.....	7
3.1.9. Āya 9.....	8
3.1.10. Āya 10.....	8
4. Ægteskab & arveret	9
5. Konklusion	11
6. Litteraturliste	12

1. Indledning

Med ligestillingsdebatten er der kommet større fokus på, hvad der er kønnenes stilling og forpligtelser i forskellige kulturer. Her er også islam kommet i fokus. Den muslimske kultur var et traditionelt patriarkalsk samfund, hvilket havde indflydelse på forholdet kønnene imellem.

Jeg vil i denne opgave besvare spørgsmål 2. Først vil jeg kommentere på konteksten, og udføre en selektiv grammatisk og sproglig gennemgang. Efterfølgende vil jeg relatere kvindens stilling til andre vers i samme sura. Her vil jeg også kommentere mandens stilling, da det ellers er vanskeligt at sige noget om kvindens. Afslutningsvis vil jeg med udgangspunkt i Mawdūdī og Ibn Kathirs korankommentarer eksemplificere forskellige fortolkninger af kvinders stilling. Opgaven tager udgangspunkt i Ellen Wulffs Koranoversættelse (Wulff 2006). I den grammatiske gennemgang henviser alle paragraffer til Wolf Dietrich Fischers *A Grammar of Classical Arabic* (Fischer 2002).

2. Koranen

Koranen består af 114 suraer, inddelt efter længde, med undtagelse af Q.1, *al-fātiḥa*. Selvom en del af suraens indhold omhandler kvinder, henvender den sig til mænd. Af Koranens 6200 *ayāt*, er 350 juridisk relevante, hvoraf 180 er klare i deres betydning (*qaṭīʿ*) og resten er mere uklare (*ẓannī*) (Vikør 2005, 33). *Uṣūl al-fiqh* betegner islamisk retsvidenskab. Her har Koranen den største autoritet efterfulgt af beretninger om Muḥammads ageren, *Sunna*. Hvis man her ikke kan finde retningslinjer om en problematik, kan man afdække Guds lov ved fx, at en *mujtahid* udfører *ijtihād* (*menneskelig fortolkning*), hvis retsskolen tilslutter sig, at *ijtihād*s dør er åben. Ellers er der mulighed for at udfører *ijmāʿ* (*konsensus*) eller *qiyas* (*analgislutninger*) (Shepard 2014, 147-51). Den præcise årsag til de mekkanske suraers juridiske præg kendes ikke. Nogle af årsagerne kan være, at Muḥammad her skulle opbygge et nyt samfund, og at der i Medina var en etableret jødisk gruppe, hvis religion var præget af juridiske retningslinjer. Retningslinjerne i Q4 minder dem, der omhandler kvinder i den jødiske Mishna (Denny, Marriage & Family). Det er et karakteristikum for juridiske vers at være lange. De udgør en del af den islamiske *Sharīʿa* (*vejen der leder til vandkilderne*), der betegner den rette

livsførelse som Gud har åbenbaret som fx klassifikation af handlinger (Shepard 2014, 386). Hver sura har et navn efter indhold og angives ikke med et nummer. Q4 hedder *al-Nisā'* (*Kvinderne*), grundet dens indhold om kvinders samfundsmæssige, arvemæssige og familiære position. Ordet for kvinde er beslægtet med ordet *al-insānu* (menneske).

3. Sura 4, 1-10

Q4 indeholder juridiske regler omkring ægteskab, kvinders position og arveret. Suraen afspejler den muslimske verdens patriarkalske samfundsstruktur, der i koranen også afspejles i figuren *Ībrahīm* (Neuwirth 2009, 500). Den muslimske tradition relaterer åbenbaringen af denne sura til forskellige begivenheder, og mener, at dens bestanddele er forkyndt ved forskellige anledninger. En del af suraen skulle være åbenbaret efter slaget ved Uḥud (Donner 30). Profeten Muḥammad drog i år 622 på *hijra* (*udvandring*) til Medina med hans følge, *Muhājirūn*. Desuden indgik han en alliance med den hedenske stamme *Anṣār* (*hjælpere*) (Raven, Hijra). Der opstod en konflikt med mekkanere fra *Quraysh* stammen, fordi Muḥammad og hans tilhængere opbyggede et samfund. Dette førte til et slag ved byen Badr, der var placeret mellem Mekka og Medina. Muslimerne vandt på mirakuløs vis slaget, på trods af de var i mindretal. Dette blev fortolket som et tegn for sandfærdigheden af Muḥammads budskab (Faizer, Expeditions and Battles). Året efter ville mekkanerne tage hævn over muslimerne, hvilket førte til slaget ved Uḥud, der var en åben slette et par kilometer Nord for Medina. Slaget endte uafgjort, og trods muslimerne ikke tabte militært betragtet, medførte nederlaget tvivl omkring sandheden af Muḥammads budskab. Ifølge den muslimske overlevering, mistede mange af de første muslimer livet i slaget, herunder Muḥammads onkel Ḥamza b. 'Abd al-Muṭṭalib (Leemhuis, Ḥamza B. 'Abd Al-Muṭṭalib). Det faktum at samfundet var patriarkalsk opbygget, forstærkede konsekvenserne af mændenes manglende tilstedeværelse. Som konsekvens heraf blev en del enkefruer samt forældreløse børn, hvilket man skulle håndtere. Dette er konteksten der relateres til i Q4,1-10.

3.1. Indledende formel

Denne formel indleder alle suraer, og medregnes kun som et āya i sura al-Fātiḥa (Q1).

3.1.1. Āya 1

Det første ord i dette āya er *yāayyuhā* (O), hvilket er en vokativ partikel, der påkalder den efterfølgende nævnte person, samt et suffiks (3.p.f.sg.) (§157). *Ittaqū* (frygt) er et imperativt verbum i 8. st., der har betydningen ”at gøre noget for sig selv” eller at være reflektiv til 1.st. (§170). Imperativen markerer funktionen af en ordre. Det er primae wāw og tertiae yā, og her ses fænomenet, hvor wāw assimileres med det infigerede *t* fra 8.st. (§242b). *Nafsin* er et indetermineret nomen i fem.sg.gen., fordi det beskriver noget uhåndgribeligt. Sammen med *wāḥidatin* får det betydningen ”én enkelt sjæl”, hvilket er et kardinaltal i f.gen., der står attributivt (§129). *Min'humā* (fra de to) er en sammensætning af en præp. og et suffiks i dualis, og får derved funktionen at henviser til mænd og kvinder. *Tasāalūna* (i spørger om noget, impf.2.p.m.pl.) er et verbum i 6.st., der har funktionen at være reflektiv til 3.st. (§168). Der er derfor her et reciprokt forhold, der udtrykker ”at spørge hinanden om noget” (§168). *Al-arḥāma* (og blodslægtskabet) er et akk. nomen i m.pl. Dette er en metonymi, der ikke henviser at man skal frygte blodslægtskabet, men respektere det som noget helligt. Ordet har også betydningen livmoder (Penrice 2004, 56). Q96 kommenterer også skabelsen af mennesket, men her beskrives det, at det skabes af en klump størknet blod. Indholdsmæssigt beretter dette āya om forestillingen om, at Gud skabte verdens stamforældre, 'Ādam og Ḥawwā. Herved begrundes, hvorfor der findes to køn. Den bibelske fortælling Gen.2:22 er mere detaljeret, og dette āya forudsætter måske et kendskab til den kristne skabelsesmyte.

3.1.2. Āya 2

Det første ord, *Waātū* (og giv), består af en konj. og et imperativt primae hamza verbum i 4.st. (2.p.m.pl.). Her er fænomenet, hvor rodens hamza assimileres med 4.st. præfikset (§42). Funktionen af 4.st. er, at ”få nogen til at gøre”, hvad 1.st. betyder, og er dermed kausativ til 1.st. (§166). Imperativen markerer, at det er en ordre. Dette er et primae hamza verbum, og her assimileres præfiksets hamza med rodens (§42). Dette verbum regerer dobbelt akk. med *al-yatāmā* (de forældreløse, målretning) og *amwālahum* (deres ejendom, objekt) (§374). *Amwālahum* (nom.m.pl.) refererede oprindeligt til den mængde kreaturer, man besad, men fik en økonomisk betydning, i takt med at det muslimske

samfund blev pengebaseret. *Lā tatabaddalū* (*udbyt ikke*) indeholder en negerende partikel og et verbum i 5.st. apoc. (2.p.m.pl.impf.), og fungerer som en negeret imperativ (§195b). Ofte assimileres 5.st. præfiks *ta* og rodens *tā*, men det er ikke tilfældet her. Indholdsmæssigt beskriver dette *āya*, hvordan man skal behandle de forældreløse børn i lyset af hændelsen ved Uḥud. De forældreløses ejendom er forbeholdt dem, og det gøres moralsk forkert at udnytte den grundet deres situation.

3.1.3. *Āya 3*

Dette *āya* indledes med en realis konditionalsætning, kendetegnet ved *in* (*hvis*) efterfulgt af en apoc. eller perf. I dette tilfælde efterfølger det af mediae *wāw* verbet *Khif'tum* (*i frygter*), der står i perf.2.p.m.pl. Realis betegner en handling, hvor præmissen kan opfyldes (§445). Med *Khif'tum* har vi fænomenet, hvor en overlang stavelse ikke er mulig grundet det konsonantiske suffiks, og der anvendes derfor en kort (§244). En undtagelse af dette fænomen er mediae geminatae verber med *ā* (§52). *Allā tuq'siṭū* (*at I ikke kan være retfærdige*) er et impf. verbum i 4.st. (2.p.m.pl.) med funktionen at være kausativ til 1.st. Endvidere står det i konjunktiv, styret af *an*, der her er assimileret med negationens *lām*. Relativpronomenet *mā* (*som*) markerer begyndelsen på en syndetisk relativsætning. Wulff har valgt at udelade markeringen af dette med ”som” i hendes oversættelse. I dette *āya* forekommer distributive talord af de diptotiske typer *maf'alu* og *fu'āhun*. *Mathnā* (*to*) står i f.sg. uden en tydelig f. endelse. Dette skyldes, at det er et diptotisk svagt tertiae *yā* ord, og derfor er indeklinabelt, hvilket ikke kan bøjes (§154). På arabisk optræder tal fra 3-10 i modsat køn, grundet den semitiske polaritet (§129b). Når der her tælles kvinder, ved fx *rubā'a* (*fire*), står det i m.akk., fordi det ikke lægger sig direkte til *al-nisāi*, men udtrykker en tilstand. Nomenet *aymānukum* (nom.m.pl., suffiks 2.p.m.pl.) har her betydningen ”i ejer”, men refererer også til, hvad man besidder med sin ”højre hånd” (Penrice 2004, 165). I dette *āya* defineres det acceptable antal hustruer. Slavinder indgik ikke i antallet af hustruer, men man måtte lovligt have samleje med dem, da de indgik i mandens ejendom. Endvidere bygges der bro mellem retfærdig behandling af forældreløse og polygame ægteskaber, men det er uklart hvordan og i hvilken kontekst (Neuwirth 2009, 426).

3.1.4. Āya 4

Ordet *ṣaduqātihinna* (*deres brudepenge*) er et nomen i akk. (f.pl.), med et suffiks for 3.p.f.pl. Akk. henviser til, at det er objektet. Dette er et koranisk begreb, og betegnelsen *mahr* anvendes om brudepenge i den islamiske jura, *fiqh* (Shepard 2014, 114). Det beskrives her, at ved indgåelse af ægteskabs skal manden nådigt betale brudepenge til kvinden. Efterfølgende kommer en realis konditionalsætning med mediae *yā* verbet *tib'na* (*de eftergiver*, 3.p.f.pl.perf.). Her ses fænomenet, hvor en stavelse ikke må blive overlang, og i-vokalen bliver derfor kort (§244). *Fakulūhu* (*så brug det*) består af en sideordnende konj., et imperativt verbum i 3p.m.pl. samt et suffiks i 3.p.m.sg. Verbet er primae hamza, og imperativformen er derfor ganske kort. *Fa* bliver afslutning på konditionalsætning og markerer betingelsen.

3.1.5. Āya 5

Dette āya indledes med *lā tu'tū* (*giv ikke*). Dette verbum optræder også i āya 2. Sammensætningen af *lā* og apoc. fungerer som en negeret imperativ (§221b). Dette verbum fremtræder kort, fordi det er primae hamza og tertiae *yā*. *Al-sufahāa* (*tåberne*) er et m.pl nomen, der står i akk., fordi det beskriver kropsdefekten at være en tåbe. I sg. er det morfemtypen 'af'alu. *Qiyāman* er en infinitiv i akk. af typen hal (§380). Ordet kan betyde "stå op/klippefast", men optræder her i betydningen "støtte" (Penrice 2004, 121). Den lange a-vokal er her markeret med koran ortografi (§8). *Ma 'rūfan* er et pass.part. i akk., som her oversættes til "venlige". Indholdsmæssigt beskrives her, at Gud griber ind i verden og påvirker individets liv. Man bør ikke dele ud af sin ejendom, da den er skænket af Gud, men tage sig af dem, der har brug for hjælp.

3.1.6. Āya 6

lā 'takulūhā (*bort*) er en negeret impf. (2.p.m.pl. apoc., f. suffiks). Det er efterfulgt af infinitiver i 4. og 3.st., *is'rāfan* (*ødsle*, akk.m.) og *wabidāran* (*hurtigt*, akk.m.). De har begge funktionen hal akk. (§380). Hatta er en inceptiv partikel, der optræder sammen med tidsadverbiet *idhā* (§440b). Inceptiv partiklen tidsbestemmer imperativen *ib'talū* og har betydningen "indtil". *Al-nikāḥa* er en 3.st. infinitiv i akk. med funktionen at være målet for bevægelsen, der markerer at have nået den giftedygtige alder (§379). Herefter starter en substantivisk relativsætning med betingelses implikation. Relativsætningen indledes med *man* (*den som*) og har *kāna* (*er*, perf.3.p.m.sg. mediae *wāw*) i

følgesætningen (§461). Denne sætningstype indledes med *man*, når det refererer til en person og *mā ved ting*. *Falyasta 'fif* indeholder et verbum i 10.st. (apoc.3.p.m.sg.), der udtrykker ”at forsøge på” i betydningen ”afstå”. Sammen med *li* udtrykker den en positiv befaling, hvor Gud siger, hvad man skal (§172,194). Dette āya er af juridisk karakter, og beskriver, at man skal varetage de forældreløse til de kan klare sig selv. Det gentages også, at man ikke må bruge af deres ejendom, medmindre det er en nødvendighed. Når barnet får overrakt sin ejendom, skal man have et vidne, da det fungerer som et kontraktforhold. Gud beskrives aktiv og kan være et vidne. Det beskrives, at man skal have et vidne, når de forældreløse har nået og skal have overrakt deres formue. Der beskrives ikke noget om retningslinjerne for, hvem der kan være vidne foruden Gud samt, hvad der er et troværdigt vidne. For at kunne anvende Koranen som en juridisk kilde, har man udviklet en hermeneutisk metode. På denne måde kan man om skelne udsagn er specifikke og generelle, og således relaterer koranvers til hinanden. Man kan således anvende beskrivelsen *wa-ashhidū dhaway 'adlin minkum* fra Q65.2, der beskriver at retfærdige mænd blandt dem kan være vidner.

3.1.7. Āya 7

Al-wālidāni er et dualisnomen (m.nom.), der henviser til, at der er to forældre. Det efterfølgende, *wal-aqrabūna* (og *de nære slægtninge*. konj., m.pl.nom.), er et nomen af 'af'alu typen, der har funktionen af en elativ, og dermed beskriver ”de nære” (§124). Det er ikke klart, om der henvises ti nære slægtninge eller blot personer, der står en nær. *Taraka* (efterladt) er et verbum i perf. (3.p.m.sg.), men på trods af det, står det efterfølgende, *l-wālidāni* (af forældrene), i dualis (nom.m.). Indholdet i dette āya er af juridisk karakter, og omhandler retningslinjerne for arv. Det klarlægges, at ved nære slægtningens død er der en obligatorisk del af arven, der tilfalder kvinder, mens en anden del tilfalder mænd.

3.1.8. Āya 8

Ulū (er til stede) er et uregelmæssigt besiddelsesmarkerende pronomen (nom.m.pl.), der altid optræder i status constructus (§283). I m.sg. hedder det *dhū*. Det er primæ hamza og mediae wāw, hvilket gør det meget svagt. *Wal-masākīnu* (og *de fattige*) er et nomen i gen.m.pl. Det ligner et ”ma-nomen”, og opfattes ofte som et firradikal ord. Dette skyldes, det stammer fra et andet semitisk sprog. Indholdsmæssigt beskrives, at man skal

tage sig af andre, og give til de trængte, hvis man har del i en arv. Det beskrives ydermere, at det ikke kun er det materielle bidrag, der er vigtigt, men at man skal behandle dem venligt.

3.1.9. Āya 9

Wal-yakhsha (og så skal de være bekymrede) er et verbum i apoc. (impf.3.p.m.sg.), der sammen med *li* gør udsagnet optativt (§195). Herefter følger en irealis konditionalsætning, dannet af irealis betingelsespartiklen, *law* (hvis), og *tarakū* (de efterlod) i perf. Dette udsagn kan forstås som, at afkommet nu er voksent, og ikke blev efterladt dengang de var små, og det vil således være passende med en irealis, da perioden er afsluttet og handlingen ikke mulig. Det kan også forstås som ”hvis de havde efterladt dem, men de har de ikke”, hvor betydningen reelt er i realis, fordi det stadig er en mulig følge. Heri er nomenet *dhurriyyatan* (svagt afkom), der står i f.sg. (akk.), men rummer en kollektiv betydning (§83.1). Herefter følger *qawlan*, der står i akk., da det er objekt. Det er en infinitiv i 3.st., der sammen med adjektivet *sadīdan* får det betydningen ”at udtale rette ord”, hvilket kan henvise til, at man ikke må begå fx *shirk*. I dette āya beskrives ydermere, at man skal have ærefrygt for gud.

3.1.10. Āya 10

Primaе hamza verbet *yakulūna* (3.p.m.pl.impf.) har i āya 2 den overførte betydning ”at bruge/opbruge” (Penrice 2004, 7). I āya 10 har det den oprindelige betydning ”at fortære/spise”. Herefter står *amwāla* (de forældreløses) i status constructus til det genitive *al-yatāmā* (de forældreløses), der er en sjælden uregelmæssig pl. form, hvor genitiven ikke kommer til udtryk. Afslutningsvis står der *sayaṣlawna sa īran* (de vil blive brændt af en flammende ild), hvilket er futurumpartiklen *sa* og et 3.p.m.pl.impf. verbum. Når *sa* optræder sammen med en impf., har det funktionen af en futurum (§187b). *Sa īran* er et nomen i akk., der markerer objekt. Indholdet her beskriver, at de der uretmæssigt bruger af ejendommen, kan forvente en straf på dommedag, der minder om helveds ild. Her sættes lighedstegn mellem synd i det jordiske liv og straf efter døden.

Karakteristisk for indholdet i Q4.1-10 er, at der anvendes mange negerede imperativer, der beskriver, hvilke handlinger man ikke skal udføre, som fx forbuddene i āya 2. Suraens navn indikerer, at indholdet omhandler kvinder, men henvender sig til mænd (Q4.4).

4. Ægteskab & arveret

Inden koranens tilkomst, var der ikke retningslinjer for, hvor mange koner man måtte have. Med Koranen blev polygami acceptabelt med op til fire koner, hvis de blev behandlet lige (Moaddel & Talattof 2000, 146). De juridiske vers er indrammet af information om Gud som i fx Q4.126. Indholdet i Q4.127 er i forlængelse af tidligere juridiske regler om behandling af forældreløse og ægteskab, hvilket formodentligt viser tilbage til Q4.3. Her specificerer Gud disse tematikker (Neuwirth 2009, 426). Q4.35 beskriver, at hvis ægteparret ikke selv kan håndtere stridighederne imellem dem, kan det håndteres af deres mæglere. Ægteskabet udlægges som et økonomisk kontraktforhold og ikke et sakramente. I Q4.23 beskrives en incitamentsstruktur af, hvem der er forbud mod at gifte sig med. Det beskrives, at man ikke må gifte sig med nærtstående familiemedlemmer og personer, der har samme amme som en selv, da det betragtes som et slægtsbånd på fod med søskende. Fætre og kusiner er ikke nævnt i denne forbudsopremsning. I det muslimske landbrugssamfund var det en økonomisk fordel at gifte sig med en fra familien grundet arvereglerne (Motzki 2003, Marriage and Divorce). Her fordeles evt. jordbesiddelse mellem familiemedlemmer, og man kunne således undgå opsplitning af jordstykkerne. I Q4 er det klart, at Gud støtter op om den patriarkalske familiestruktur. I Koranen findes også steder med aksiale tendenser som fx Q11, hvor trosfællesskabet er det vigtigste og udgør familien (Q11.46). Retningslinjerne omkring ægteskab bærer i høj grad præg af, at der er tale om et kontraktuelt forhold (Q4.21). *Mahr (brudepenge)* fungerer som mandens investering i kvinden, der herefter betragtes som en del af hans ejendom. Først efter betaling af *mahr* kan han have seksuelt samkvem med hende (Motzki, Bridewealth). *Mahr* fungerer også som kvindens økonomiske sikkerhed, i tilfælde af evt. skilsmisse (Q4.20, Motzki 2003, Marriage and Divorce). Q4.34 beskriver, at manden står over kvinden, men Q4.35 beskriver, at de respektive familier også har et ansvar for at ægteskabet er en succes. Indholdet i Q4.128 står i forlængelse af dette, og beretter om kvindens mulighed, hvis hun ikke er tryk ægteskabet under hendes mand. Det er uklart, om forliget skal resultere i skilsmisse eller som ændringer i ægteskabet, så det kan fortsætte. I forlængelse af beskrivelsen om forlig i Q4.35, tyder det på, at forliget skal indgås af en mægler fra hver part (Neuwirth 2009, 435). Kvinden kan ikke udføre *Talāq* grundet det kontraktuelle forhold, og hun er derfor anderledes stillet mht. skilsmisse. *Khul'* er kvindens mulighed for at købe sig ud af

ægteskabskontrakten og indgå skilsmisse. *Khul'* har økonomiske konsekvenser for kvinden, og hun kan kun købe sig ud med hendes mands accept (Shepard 2014, 115).

Q4.129 beskriver, at det ikke er muligt at behandle alle koner lige. Modernister opfatter dette som en form for abrogation. De betragter koranens formål som en trinvis forbedring af samfundet, da man ikke kunne bryde radikalt med normerne. Tilladelsen af polygami afspejler samfundsstrukturen, der var i tiden, hvor Koranen tilkom. Dette er årsagen til udsagnet om kvindernes ligebehandling i Q4.129 (ibid., 347). I Q4.129 er der ydermere beskrivelser af Gud, hvilket understreger alvorren i det juridiske vers. Det påvirker også de normative vers i en mere alvorlig retning. Desuden anvendes elliptiske sætninger som i Q4.131 til at understrege, at alt i himlene og på jorden tilhører Gud. Man må herved tænke sig til, hvad der sker med de vantro, der ikke opfylder hans bud.

Q65 beskriver, hvordan det skal forløbe, hvis en mand ønsker skilsmisse. Der skal være to vidner til stede og skilsmisseformlen, *Ṭalāq*, skal udsiges tre gange i løbet af tre måneder, tre menstruationscykluser eller til barnet er født, i tilfælde af graviditet (Q2.228, Q65.4). I ventetiden, *'iddas*, skal manden fortsat tage vare på kvinden, og hun må beholde *mahr* efter skilsmissen (Q2.229). Venteperioden sikrer, at kvinden ikke er gravid, og giver manden mulighed for at kunne trække ønsket tilbage (Roded 2006, *Women & the Quran*). I praksis tillod den anden kalif, Umar, at en skilsmisse blev gyldig, hvis *Ṭalāq* blev udtalt tre gange i træk (Al-Azri 2012, 68). I tilfælde, hvor *Ṭalāq* udsiges på én gang, blev de tre måneder/cykluser til det tidsrum, der skulle gå, før kvinden igen måtte gifte sig. De fire sunnitiske retsskoler anerkender denne regel, da den bekræftes i en hadith (Shepard 2014, 148). Shiaislam holder derimod fast i den koraniske udlægning og håndhæver, at *Ṭalāq* skal udsiges over tre *'iddas* (Al-Azri 2011, 284). I modsætning til sunnislam accepterer shiaislam de tidsbegrænsede ægteskaber *mut'a*. Efter shiitisk overbevisning legitimeres i denne ægteskabstype i Q4.24 (Shepard 2014, 155). En anden type skilsmisse for både sunni- og shiamuslimer er *ḡihār*, hvor manden afsiger en eds afsværgelse, på at han ikke vil have seksuel kontakt med hans hustru (Q2.226-7). Hvis dette overholdes i fire måneder, indtræffer en skilsmisse (Motzki 2003, *Marriage and Divorce*).

Ibn Kathir var en muslimsk lærd, inspireret af Ibn Taymiyya, der var den førende figur inden for det puritanske islam. I hans korankommentar af Q4.34 udlægger han, at det manden som sådan har fortrinsret over kvinden, og at det kun er oplagt, han står over

hende, sådan som Gud den høje siger (Kathir 2010, 1). Hvis en kvinde er genstridig over for hendes mand, skal han først formane hende og dernæst nægte hende sex (ibid., 3).

Abul Alā Al-Mawdūdī grundlagde den muslimske bevægelse *Jama'at-i Islami*, der arbejdede for at gøre Pakistan en sand islamisk stat (Shepard 2014, 246). Mawdūdīs islamiske korankommentar bærer præg af en mere moderne fortolkning. Hans fortolkning afviger fra synspunkt omkring, at mænd hierarkisk står højere end kvinder. Mawdūdī uddyber, at mænd har højere ansvar bl.a. fordi, de har højere færdigheder og er fysisk større. Han skriver endvidere, at det ikke skal forstås i den forstand, at mænd har mere ærværdighed end kvinder. Manden har grundet hans færdigheder fået ansvaret som familiens overhoved, og kvinden beskyttes af manden, grundet hendes naturlige ulemper, fx humørsvingninger (Mawdūdī, Q4.34). Centralt for de to korankommentarer er, at de fortolker ordet *qawwāmūna* forskelligt. Kathir betragter det traditionelt som "at stå over kvinden" kønshierarkisk. Mawdūdī tolker det på mere moderne vis, og udlægger det som "at skulle tage sig af kvinden". Q4.34 er det eneste sted, der nævner retten til at slå kvinder. Både Kathir og Mawdūdī nævner, at slag ikke må gøre synlig skade. En hadith beretter, at en kvinde klagede til profeten, fordi hendes mand var voldelig. Profeten ønskede at være venligere over for kvinder end Gud tillod (Kathir 2010, 2). I forhold til profetens og Guds holdning er Kathir i tråd med Gud, når han nævner at kvinden skal adlyde sin mand som en tilbedelse af Gud (ibid., 2). Mawdūdī er mere i tråd med Muḥammad, og nævner, at det vigtigste er lydighed for Gud (Mawdūdī, Q4.34).

5. Konklusion

Jeg har i denne belyst, at slaget ved Uhud er konteksten for Q4. Ifølge Q4.3 er det acceptabelt med op til fire koner, som konsekvens af manglen på mænd i det patriarkalske samfund. Endvidere har jeg belyst kvindens stilling i ægteskabet, samt i forskellige typer af skilsmisse. Herunder kan jeg konkludere, at det var en økonomisk fordel at indgå ægteskab med fætre/kusiner, så man jordbeholdningen blev i familien. Mawdūdīs korankommentar har en mere moderne fortolkning af kvindens stilling, og betragter manden som fysisk stærkere, hvorfor han skal beskytte kvinde. Ibn Kathirs korankommentar er mere kønshierarkisk, og udtrykker, at kvinden skal lydighør.

6. Litteraturliste

Al-Azri, Khalid M.

- 2011 “One or Three? Exploring the Scholarly Conflict over the Question of Triple Ṭalāq (Divorce) in Islamic Law with Particular Emphasis on Oman.” *Arab law quarterly* 25.3: 277–296. Print.

Al-Azri, Khalid M

- 2012 *Social and Gender Inequality in Oman: The Power of Religious and Political Tradition*. Taylor and Francis. Web.

Denny, Frederick Mathewson.

- 2022 ‘Community and Society in the Qur’ān’. Encyclopaedia of the Qur’ān. Ed. Jane Dammen McAuliffe, Georgetown University, Washington DC et al. Brill Reference Online. Web. 21 May 2022.

Donner, Fred M.

- 2006 “The Historical Context.” *The Cambridge Companion to the Qur’ān*. Cambridge University Press. 23–40. Web.

Faizer, Rizwi.

- 2022 ‘Expeditions and Battles’. Encyclopaedia of the Qur’ān. Ed. Jane Dammen McAuliffe, Georgetown University, Washington DC et al. Brill Reference Online. Web. 21 May 2022.

Fischer, Wolfdietrich.

2002. *A Grammar of Classical Arabic*. Yale University Press.

Ibn Kathīr.

2010. *Tafsīr al-‘aẓīm*, ed. ‘Abd al-Ḥālīm Maḥmūd, al-Qāhir: Maktabat Miṣr. (1431 a.h.)

Leemhuis, Frederik.

2022 'Ḥamza B. 'Abd Al-Muṭṭalib'. Encyclopaedia of the Qur'ān. Ed. Jane Dammen McAuliffe, Georgetown University, Washington DC et al. Brill Reference Online. Web. 21 May 2022.

Mawdūdī, Abū l-Alā

(s.a) *Tafhim al-Qur'an - The Meaning of the Qur'an*, <http://www.english-tafsir.com/Quran/4/index.html#sdfootnote58sym>. Web. 24 May 22

Moaddel, Mansoor., and Kamran. Talattof.

2022 *Contemporary Debates in Islam: an Anthology of Modernist and Fundamentalist Thought*. Basingstoke: Macmillan, 2000. Print.

Motzki, Harald.

2022 'Bridewealth'. Encyclopaedia of the Qur'ān. Ed. Jane Dammen McAuliffe, Georgetown University, Washington DC et al. Brill Reference Online. Web. 24 May 2022.

Motzki, Harald.

2003 'Marriage and Divorce'. Encyclopaedia of the Qur'ān. Ed. Jane Dammen McAuliffe, Georgetown University, Washington DC et al. Brill Reference Online. Web. 23 May 2022.

Neuwirth, Angelika., Michael. Marx, and Nicolai. Sinai.

2009 *Qur'an in Context: Historical and Literary Investigations into the Qur'anic Milieu*. Leiden: Brill, 2009. Print.

Penrice, John.

2004 *A Dictionary and Glossary of the Koran*. New York: Dover Publications. Print.

Raven, Wim. 'Hijra'.

2022 Encyclopaedia of Islam, THREE. Ed. Kate Fleet et al. Brill Reference Online. Web. 24 May 2022.

Roded, Ruth.

2006 'Women and the Qur'ān'. Encyclopaedia of the Qur'ān. Ed. Jane Dammen McAuliffe, Georgetown University, Washington DC et al. Brill Reference Online. Web. 21 May 2022.

Shepard, William E.

2014 *Introducing Islam*. Second edition. New York, NY: Routledge. Print.

Vikør, Knut.

2005 *Between God and the Sultan. A history of Islamic Law*, London: Hurst.

Wulff, Ellen.

2006 *Koranen*. Kbh: Forlaget Vandkunsten. Print.